

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 42-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-u. 12. (Bejárát a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési
és mindennemű pénzküldemények csak a Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtával számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

Örülünk.

Abban a szerencsében részesültünk, hogy a felség megtisztelt bennünket — hogy udvari kitejéssel éljünk — magas látogatásával.

Eljött hozzánk, mint jelezve volt s miután utazási programjának akadály nem volt, csakugyan berobogott az udvari vcnat a felséggel, aki az egész február hónapot itt fogja tölteni.

Lesz udvari bál és bál az udvarnál és lesznek fogadások, delegációs ebédek, általános kihallgatások és más minden egyebek, amik lenni szoktak, ha a budai vérlak (melynél szebb királyi palota az egész világon nincs) nem lakatlan.

Gondolkozhatnak azok, akiket illet, hogy voltaképpen haza jött-e a király, vagy csak ide jött. Mi nagyon jól tudjuk, külön magyarázat sem kell hozzá, hogy a király idejövételének oka abban rejlik, hogy a delegációk most itt ülészenek.

A felség illőnek tartja a delegátusok fogadását és illőnek tart sok más egyebet is, amivel az igen tisztelt delegátus urakat meg szokták tisztelni, hogy

jókedvűek és vidámak legyenek és vidáman szavazzanak is, amint az jól nevelt és kellően megverdegelt, — vagy stilszerűen megtisztelt delegátus urakhoz illik.

Ez tehát az oka a felség idejövételének és közel három hétig tartó ittmaradásának. De mi a célja? Aminek oka van, annak közfelfogás szerint célja is van. Mi lehet a célja?

Ne mukkanj, magyar! Lábujjhegyen járj és süvegelni szorgalmasan. Mert itt van fővárosod falai között urad és királyod, akinek mindig kijár a legnagyobb és legmesszebbmenőbb megtiszteltetés. Nem is hallani majd más különös zajt, — csak az őrség hívó hangszerekkel való felvonulását minden délben, amikor a várőrséget felváltják.

S ne mukkanj, magyar! Nem lehetetlen, hogy ez a cél. Mert ami a delegátus urakat illeti, boldog Isten! Mikor nem szavazott a delegátus úgy, amint azt a király akarta vagy amint azt a bécsi, illetve a katonai körök akarták? A király parancsol, a delegátus szavaz. És szavaz akkor is sürgősen és nyakrafőre, ha egyetlen királyi delegációnális ebédre meg nem hívják, vagy ha egyet-

len udvari bálon sem vesz részt. És szavaz, egyre szavaz, ha az ország összeroskad is.

Es nyájas szót kell mondani a magyar törvényhozóknak is, hogy szintén szavazzanak.

A nyájas szót meg kell hallania Magyarországnak is. Mindenki tudjon róla és minden ember beszéljen róla. Arról nem lehet szó, hogy Magyarország hadügyi terheit csökkentse vagy enyhítsék.

A hármasszövetség drága szövetség drága szövetség. Ezt súlyos milliókkal kell érteni. És ezért a kormány jó előre hirdette, hogy a király örömeinek adott kifejezést.

Azon örvend, hogy itt van köztünk és itt maradhat nálunk közel három hétig, mely örömet mindig megszerezhetné magának, minden évben legalább kétszer. De a király takarékos abban, hogy magának örömet szerezzen, — mert az öröm csak akkor jó, ha ritka.

Örülünk hát mi is a király ittletének. Sirni ráérünk majd akkor, ha elutazik s a delegátusok már mindent agyonszavaztak.

Demmer fényképészetének

(Szent Anna-utca 5.) Halotta ön már híré? Hol 12 drb fényképes lapot csak 3 koronáért kap! Melyek kivitelükne fogva igazán szenzációsak! Tessék megkísérelni

Absalon.

Szinész- és kutyaiörténet.

Hirt: Karl Pauli.

Boldog voltam, csaknem egészen boldog s nagy okom volt rá, hogy az legyek. Huszonhároméves fiatal fickó voltam, gazdája két teljes öltözet ruhának, hősszerelmeseket s bonvivánokat játszóltam és — menyasszonyom volt. Menyasszonyom, aminő még sohasem volt, felruházva a test és lélek minden szépségével! És ő szeretett, szeretett, ahogy a föld kerekességén még sohasem szerettek férfit! Ő legalább így mondta.

Am életem rózsakertjében dudvaként mégis ott dísztelenkedett egy tövis s ez Absalon volt, vagyis helyesebben kevésbé Absalon, mint inkább az a száz márka, amibe kerülnie kellett volna. Absalon tudniillik kutya volt, de milyen kutya! Ez már nem is volt kutya, ez a kutya! A helybeli állatorvos volt a gazdája a borostyánkőszinű s borjunagyságu dognak s ez a barbár száz márkát követelt Absalonért.

Éjjel-nappal törtém a fejemet, hogy mikép szerezzem meg ezt az összeget. Kölcsön akartam adni valakinek kematos kamatra egy tallért. A kamattáblázat szerint, melyet ötven pfennigért beszereztem, az öt százalékkal kamatosított tőke tízennyég év alatt megkétszereződik. Nyolcvannégy év alatt tehát meglelt volna a pénzem. Mulmiger, a kómikusunk

hajlandó is volt belemenni az üzletbe s nyomban kiállított egy kötelezőt, melynek értelmében nyolcvannégy év múlva kerek száz márkát fog nekem lefizetni, de aggályaim voltak, mert Mulmigert rossz fizetőnek ismertem s alaposan kételkedtem benne, hogy talléroma valaha viszonthatottam. Végre is a véletlen ölembe dobta azt, amit semmiféle ravasz számítással sem tudtam kicsikarni a sorstól: nyertem a lottón s százötven márkát kaptam kézhez készpénzben. A jól megolajozott vilámi gyorsaságával rohantam tehát Absalon tulajdonosához s megvásároltam tőle a kincset. Menyasszonyommal szemben is gavallér voltam s hogy a nyerményemből ő is részesüljön, gyönyörű nyakkendőt vettem neki Absalon számára, ameyet neki szabad volt sajátkezűleg felkötöni a kutya nyakára.

Este „Uriel Akosta“ ment s én játszóltam a címszerepet. Mivel Absalont nem volt szabad magammal hoznom a színházba, szobában pompás fekvőhelyet készítettem neki s abban a kétszeresen boldogító tudatban távoztam, hogy Absalon az enyém s hogy abban az esetben, ha kivüle még lett volna valamim, ezt a valamimet most senki sem lophatta el.

Az első felvonás után magához kéretett a menyasszonyom, aki szintén játszott a darabban s kezét tördelve közölte velem, hogy nem találja a szerepét s hogy ugy emlékszik, hogy előadás előtt nekem adta át.

Eszembe jutott, hogy a szerepet csak

ugyan felöltöm zsebembe tettem, de a felöltőt otthon hagytam a lakásomon.

Menyasszonyom könnyező szemmel kért hogy hozzam el, mert a harmadik felvonásból már egyetlen szót sem tud. Jól ismertem ezt az állapotot s meg is szántam arámat, de azért kerekem megtagadtam kérése teljesítését. Persze titkon akartam elosonni a szerepért, hogy a derék leánynak annál nagyobb örömet okozzak.

A'ig fordított tehát nekem hátat e sokatmondó szavakkal: Ezt ne felejsd el! — s már rohantam is, miután előbb jelmezemre rávettem egy véletlenül a közelben lógó köpenyt s kifestett és álszakállas arcomat valami széles karimájú kalap alá rejtettem.

Odakinn sötét volt, az utca néptelen s így felismeretlenül és akadálytalanul hazaértem. Absalon felemelte okos fejét, mikor beléptem a szobába. A lámpa, melyet rendszerint égve szoktam hagyni, most is égett. Szívesen foglalkoztam volna Absalonnal, de időm ki volt szabva s így beértem avval, hogy barátságosan intsek feléje. Mintha eltalálta volna gondolatomat, az okos állat felémelkedett és odafutott az ajtóhoz, hogy legelőbb akkor legyen kéznél, amikor távozom.

Nagyon büszke voltam négy lábú barátomra.

Gyorsan kivettem a szerepet felöltőmből, ezt beleakasztottam a szekrénybe, azután oda-siettem az ajtóhoz. Jó kutyácskám legalább egyszer meg kellett simogatnom.

Még mindig a záróbeszéd.

A képviselőház ülése.

Hetedik hetében jár a bankvita és még mindig a záróbeszédnek vannak soron. A folyosó érdeklődése még mindig a Lukács-Désy-affér felé központosul, s a függetlenségi párt zajoson tüntetett Désy Zoltán mellett, amikor belépett a terembe. Élénk éljenzést váltott ki az az elnöki bejelentés is, hogy Barabás Bélát megválasztották képviselővé.

Návay Lajos alelnök fél tizenegy óra előtt megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja Barabás Béla megbízó levelét. (Éljenzés balról.)

Kiadják az állandó igazoló-bizottságnak. Következnek a bankjavaslathoz beadott határozati javaslatok

záróbeszédei.

Ábrahám Dezső kifogásolja, hogy a kormány az ellenzéki képviselőknek határozati javaslatát politikai szempontból nem fogadja el, még ha azoknak tartalma meg is felel az ő felfogásának. (Ugy van!) Foglalkozik a koalíció kiegyezési tárgyalásai kapcsán a bankkérdés bonyodalmaival. Wekerle akkoriban kijelentette, hogy semmiféle titkos egyezmény nincs, most pedig kiderül, hogy volt. Ha pártja, a függetlenségi és 48-as párt tudta volna ezt, nem szavazta volna meg a kiegyezést és a kvótáemelését. Beszél a készfizetések fölveteléről és polemizál báró Beck Gyulával, aki kétféleképpen beszél. Már most itt mint képviselő és mást mond a külföldi pénzemberek előtt mint bankdirektor.

Felkiáltások balról: Nem tanácskozásképes a Ház!

Ábrahám Dezső: Behatóan fejtegeti a fizika aranyvaluta teljes és végleges rendezésének óriási szükségét, amelyre határozati javaslata vonatkozik. Kijelenti, hogy ha a kormány ezt teljesíti, akkor többet hozott, mint amit ígért. A mostani állapotok igazolják gróf Tisza István szavait, aki szerint az volt a baj, hogy a koalíciónál a jobbék nem tudta, mit cselekedett a balkéz. Kiegészíti ezt azzal, hogy nálunk két balkéz szerepelt a politikában. Senki sem szeretheti az olyan hitelezőt, aki a szájából is kivieszi az utolsó falatot. Már pedig Ausztria úgy bánik ve-

lünk, hogy egész gazdasági és politikai életünket befolyásolja. (Helyeslés balról.) Az osztrák képviselők, akármilyen borníriaknak tartanak is mi őket, nagyon jól tudják, hogy mit tesznek. (Ugy van! Ugy van! balról.) Visszatér pártja törekvéseire, amelyek között első helyen van a gazdasági függetlenség ábrándja, amely maga után vonná a politikai függetlenségünket. Konstatálja, hogy határozati javaslatát fedik Lukács László által benyújtott javaslatok intenciói s sajnálja, hogy ezt a kormány nem fogadja el. (Élénk helyeslés.)

Sümei Vilmos: Sajnálatosnak tartja, hogy fontos tárgyalásoknál a kormány csak egyetlen tagja sincs jelen. Ha bajok vannak a kormányban, akkor először a parlamentet kell arról tudósítani. Ezelőtt harminc évvel már megígérték, hogy a valutarendezés után azonnal megalapítják az önálló bankot.

A koalíció föllirata is a gazdasági önállóság alapján állt s ezt akkor a trónbeszéd is hangoztatta. Aztán jött a királyi vétó s jöttek önként és eltemették az önálló bankot. De megígérték, a készfizetések fölvetését. Megint a trónbeszéd ígérte ezt, de jött a keresztényszocialisták vétója és még ezt is letörte. (Ugy van!) A legbecsületesebb volna, ha kimennének a nép közé és nyíltan megmondanának, hogy nekünk csak papíron van alkotmányunk, mert a nép minden kívánságát letörik, ha az nem tetszik a bécsi udvarnak. (Zajos helyeslés) Minek van akkor ez a díszes palota, minek költségek a sok pénz az országgyűlés fenntartására, ha itt nem tudjuk a nemzet akaratát érvényesíteni. (Ugy van!) Utal a külkereskedelmi statisztikára, amelyből kitűnik, hogy milyen óriási összegeket fizetünk évente az osztrák iparcikkéért. Nem döbbennek meg ezen önként?

Tallian Béla: De igen!

Sümei Vilmos: Hát akkor miért nem szavazzák meg az önálló bankot, amely az alapja az önálló gazdasági berendezésnek? (Tetszés.) A készfizetések fölvetését a királyi program is megígérte.

Tallian Béla: Királyi program nincs! (Zaj.)

Gróf Batthyány Pál: Hogy mondhat ilyenent hiszen benne volt a trónbeszédben. (Ugy van!)

Tallian Béla: Azt a kormány csinálja. (Zaj.)

Sümei Vilmos: Én ilyenent nem mernék mondani, mert biztosan elnök rendreutasítást

kapnék érte. (Helyeslés.) A trónbeszéd nagy fontosságú közjogi aktusnak tartotta eddig s most a tulajdonról ennek jelentőségét elvitatják. Részletesen foglalkozik a készfizetések dolgában elhangzott munkapárti felszólalásokkal.

Fényes Samu a monizmusról.

Előadás a Szabad Iskolában.

A „Csöppség” és a „Kuruc Feja Dávid” írója, a „Bálvány” szerzője és a radikális „Uttörő” szerkesztője, Fényes Samu előadóként fog nem sokára bemutatkozni a debreceni közönség előtt, amelyet írásaival annyira magához fűzött eddig is.

A Szabad Iskolában folyó hó 18-án szombaton délután 6 órakor tar előadást, a monizmusról, a Haecel-féle filozófiai rendszerről.

Az ő nagy tehetsége kiváló előadó képességei mellett ez az előadás még vonzóbb lesz, mint minő tárgyanál fogva lehet: hisz bizonyára érdekes hallani miként döngött meg évszázados begyökeresedett elméleteket az új bölcsészet, amely minden metafizikánál kézzelfoghatóbban akar képet adni a gondolkodó embernek a világról.

Az előadás ingyenes és minden felnőttet szívesen lát a Szabad Iskola vezetősege.

Megirtuk már, hogy március derekán a debreceni színtársulat előadja a Bőregér című darabot a Szabad Iskola javára. Ez az előadás, amely a Szabad Iskolának jelentős anyagi erőforrást fog nyújtani, a miatt is érdekes lesz, mert a II. felvonás híres jelenetében, az orosz nagyherceg bálján nemcsak a színház tagjai, de a debreceni urí társaság tagjai is bosztonozni fognak s a bál hangverseny és a balett nézői közt a színpadon lesznek a közönség köréből fölkért és erre vállalkozó hölgyek. A zenekart ez alkalommal

— Jó kis Absalonkám! — szóltam és kinyújtottam feléje a kezemet.

— Rrr!

— Mi ez? De Absalon! Rossz kedved van? Rámordulsz a gazdádra! Pfuj!

— Rrr... rrr!

Vigye el az ördög. Az idő tellett. Ki akartam nyitni az ajtót.

— Rrr! Vau!

Absalon nekítámaszkodott az ajtónak és fogát vicsorgatta.

Mi ez? A kutya nem akar kiengedni. Most bátorság, különben örökre oda van a tekintély!

— Mennydörgő hangon rákiáltottam:

— Absalon! Kuss!

A hatás meglepő volt. Absalon egyetlen ugrással a nyakamban termett s letépte rólam a köpenyt.

Rémülten visszamenekültem a szobába, miközben Absalon ráült a köpenyre s önelégedetten nyalni kezdte az orrát.

Micsoda foga van a fickónak! Jó lesz még egyszer megkísérelni a barátságos közlekedést.

— Absalonka! Jöjj, kutyácskám! Na, jöjj ide!

— Rrr!

Nagy ég, az idő mulik, nekem a színházba kell mennem! Félre az utból, Absalon!

— Rrr!

És senki sem sejtí, hogy hol vagyok, pedig nélkülem végig sem játszhatják a darabot!

— Egyetlen, édes kis Absalonkám, engedj ki!

— Rrrr!

— Alávaló vadállat, agyonverlek! Hol a botom?

— Rrrr!

— De Absalon, hisz felbontják a szerződésemet, elcsapnak! Szent Isten, hát nincs a közelben revolver! Agyonlövöm a bestiát! Absalon, kapsz holnap egy finom burkát!

A távolban ütött egy óra. Hogy elsielt az idő! A felvonást már rég elkezdheték. Mi lesz most? Uriel helyett csak nem hozhatnak a színpadra egy levelet! — Mit tegyek? A kutya kétségtelenül erősebb nálam, ha erőszakkal akarok célt érni, esetleg életveszélyesen is megsebesít, megöl, széjjeltép!

— Absalon, Absalon! Legyen eszed! Én vagyok, a gazdád! Hát nem ismered?

Hó! Megvan! Egy ötlet! A kutya nem ismer meg ebben a jelmezben. Hamar fölébe egy utcai öltözetet. Talán még nincs késő.

Odaléptem a szekrényhez, de alig fordítottam meg a kulcsot, már ott állt Absalon is örtálló cherubként az ajtó előtt és rámvicsorgatott a fogát.

De lám, a szobaajtó most szabad. Egy merész ugrás — egy-kettő-három...

Azám! Oly fürge, amilyen én vagyok, van Absalon is. Már ott állt felborzolt szőrrel és újra rámvicsorgatott.

Végtelen düh és keserűség fogott el. Most már kétségtelen hogy mindennek vége! Oda a szerződés, oda a menyasszony, oda minden! Kétségbeesve lerogytam a pamlagra s kezembe hajtottam fejemet. A fájdalom, a

düh és megbánás könnyei végigfolytak arcomon, lemosták róla a festéket, feloldották az arabs gumit, mellyel Uriel-szakállam arcomhoz volt erősítve, úgy, hogy végte is kénytelen voltam letépni. Dühösen lecsaptam az asztalra, épügy, mint a parókat.

De mi ez? A kutya oly barátságos arcot vág és csóválgatja a farkát.

— Absalon! Ide!

Csakugyan odajött és nyalni kezdte a kezemet.

Vajjon kienged-e? Meg fogom kísérteni.

— Absalon, a helyedre!

— A kutya engedelmeskedett. Odaléptem az ajtóhoz. Nem mozdult. Kitéptem és rohanni kezdtem a színház felé.

Az utcán meglehetősen nagy volt az élénkség. Mindenki a színház irányából jött. Az előadást nem lehetett folytatni!

A színpadon még ott találtam az igazgatót és a társulat tagjait. Egy csoportban álltak s törték a fejüket azon, hogy mi történhetett velem. Megjelenésem nagy mozgalmat keltett, de elbeszélésemet hitetlen mosolylyal hallgatták végig.

— Ki tudja, hol jártál! — szólt menyasszonyom és kacérkodni kezdett a fiatal komikkal. Ez a fickó mindig szálka volt a szememben.

Végül mégis minden jóra fordult. Nem csaplak el s menyasszonyom is megint hű lett hozzám. Az egyedüli baj csak az volt, hogy a színházi törvényszék az előadás egész jövedelmének megtérítésére ítélte, ez pedig huszonhat márká nyolcvan phennig volt!

egy oly uri ember fogja dirigálni, aki tud is dirigálni, amint azt már az életben annyiszor megmutatta.

Az előadás iránt már is nagy az érdeklődés.

Iparfejlesztés és egyéb kérdések.

Kamarai titkárok országos értekezlete Debrecenben.

A hazai kamarák élénken érzik azt a növekvő súlyt, amelyet az ország jövődjének megmunkálása vállalkra rak. Az egyes kamarai kerületek kereskedelem és ipari népeinek izzó napi kenyér kérdései és külön érdekei munkálása közben időt kell szakítani arra, hogy a nagy országos kérdésekben is kellő készültséggel fegyverezkedjenek. Az iparfejlesztés, amely mint a nemzeti nagyság megmunkálásának egyik főszöke jelentkezik ma a közgazdászok gondolatmenetében, lázasan keresi elvi kialakulásának formáit, hogy eredményesen vitethessék át a gyakorlatba. Szinte hozzá kapcsolódik ehhez az országos közlekedésügy kérdése, még pedig úgy a vasutak, mint a víziutak kellő kifejlesztésének nagy problémái. Ez a három kérdés foglalkoztatta a folyó hó 16-án titkári értekezletre Debrecenbe összegyűlt kamarai titkárokat. E beható vitában reggeli nyolc órától délután öt óráig eltelt értekezletnek úgy eszmei színvonal, mint értékes határozatai tekintetében becses tanujelei a hazai kereskedelmi és iparkamarák lelkiismereti érzékenységének és készségének.

Az értekezleten jelen voltak dr. Sugár Ignác Miskolc, Szendrői Mór Győr, Vágó József Budapest, Szabó Gyula Szeged, Taizs Károly Sopron, dr. Siposs Aladár Kassa, dr. Varjassy Lajos Arad, dr. Gámán József Koltzsvár, Uhlarik Béla Máv. üzemvezető Debrecen, Zsmazunka Ernő vasutigazgató Nagyvárád, Radó József Máv. felügyelő Debrecen, Szent-Királyi Tivadar kamarai elnök, Benkő Albert Jásznagykunszolnok vármegye alispánja, Kludik Gyula Szolnok város polgármestere, Szántó Győző a magyar gyáriparosok országos szövetségének elnöke, Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök, Falk Lajos kamarai alelnök, Szávay Gyula titkár, dr. Rédei Rezső és dr. Rác Lajos segédtitkárok, dr. Radó Rezső fogalmazó.

Szávay Gyula titkár bevezető beszéde után tárgyalás alá vételt a

Kassa--temesvári vasutvonal

terve, amelyet dr. Rédei Rezső s. titkár előadása nyomán a következőkben ismertetünk.

Több évtizedes története van annak a közgazdasági óhajnak, hogy Északmagyarország a déli részekkel, különösen Erdéllyel közvetlen vasúti csatlakozásba hozassék. Ezt centralisztikus vonalhálozatunk mellett mindeideig elérni nem lehetett. A centralisztikus vonalhálozat elve öntudatos vasutpolitikából fakadt, amelynek célja volt annak idején egy erőteljes és hatalmas fővárost minél hamarabb kifejlesztési azáltal, hogy az országos forgalom Budapestre központosított. Ez a főváros fejlesztési cél immár régen eléretett, sőt orgalmilag túlszűrt Budapest körül gyakran ismétlődő torlódások élénken mutatnak rá arra a szükségre, hogy periferiális fővonalak kiképzésével a Budapest telített talajába már be nem férő, további fejlődési relációk számára új tér nyitassék. Erre szolgálna bizonyos egyszerű menetrendi intézkedésekkel

Kassa—Miskolc—Szerencs—Debrecen—Nagyvárad—Arad—Temesvár között egy periferiális fővonalat kiképezni.

A tárgy fölött megindult élénk vitában az érdekelt kamarák titkárain: dr. Sugár Ignác Miskolc, Sarkady Lajos Nagyvárád, dr. Varjassy Lajos Arad és dr. Siposs Aladár Kassa, kívül még Zsmazunka Ernő nagyváradi vasutigazgató és Uhlarik Béla debreceni máv. üzemvezető szolgáltattak becses gyakorlati utmutatásokat, amelyek alapján az értekezlet elhatározta, hogy a jelzet vonalat a Hidasnémeti—Szerencs és a Debrecen—nagyváradi h. é. vasutak bekombinálásával fogják az egyes kamarák az érdekelt törvényhatóságok bevonásával kidolgozni és együttes memorandumban a vasúti m. kir. kormány elé terjeszteni.

Iparfejlesztés.

A délutáni folytatásos értekezleten Szávay Gyula titkár az iparfejlesztés mai állapotát ismerteti és jelzi, hogy a közelmúltban nyugvópontra került ezen ügy új alapon kíván tovább fejleszteni. Hieronymi Károly miniszter ur e hó 27-ikére egy nagy kamarai értekezletet hívott össze a miniszteriumba, amelytől a jövődjé ipar fejlesztése tárgyában célszerű tanácsokat vár. Le kell tehát szűrniünk jól a multak tapasztalatait és amennyiben az egyéni segély és gépadományozás nem a legteljesebb eredménnyel járt, kívánatosnak látszik az iparfejlesztést más alapokra fektetni.

Ilyen alapul kínálkozik első sorban a multban nagyon bevált iparos továbbképzés és az ipari általános oktatás célszerű továbbkiépítése.

Bizonyos népes iparágakban a szövetségi szervezkedés előmozdításával lehetne az ipart anyagilag is támogatni.

Más iparágakban gép- és pénzsegélyvel, de mindenkor az egyének arányos áldozatának bekövetkezésével lehet az ipart fejleszteni. Nagy súly volna fektetendő különösen a kézműipar céltudatos fejlesztésére és itt a fanonc nevelés reformja is kínálkozik hatályos eszközül.

A vitában részt vettek Perjéssy László (Szeged), Sugár Ignác (Miskolc), Szendrői Mór (Győr), Sarkady Lajos (Nagyvárad) Thaisz Károly (Sopron), Vágó József (Budapest), Szent-Királyi Tivadar (Debrecen).

Egyébként az értekezlet Szávay Gyula előterjesztéséhez az értekezlet mindenben hozzájárult.

Délben a kamara elnöksége 30 terítékű ebédet adott, amelyen Szent-Királyi Tivadar a kamarai titkárokat, Szávay Gyula a jelen volt Jásznagykun-Szolnok vármegye alispánját és Szolnok város polgármesterét, Benkő Jásznagykun-Szolnok vármegye alispánja a kamarákat és Perjéssy László Szent Királyi elnököt köszöntötte fel.

Becsület a kard hegyén.

A lovagiasság legnagyobb karrikaturája volt az a bécsi párbaj, amelyikben — amint erről bőszes hírt adtak a lapok — egy milliomos állt szemben az ügyvédjével. A milliomos azonnal passzívában kell érteni, az egyik ur töméntelen pénzzel volt adós jobbra, balra. A hitelezők, akiknek minden reményük egy kilátásban levő örökség, természetesen nagy, féltő óvással környezték a drága ember életét, egyszer már rendőrségi közbelépéssel meg is akadályozták a párbajt.

A ritka mulatság azonban ott következik, hogy a milliomos adóssal viaskodó ügyvéd, aki mint céllövő, röptében szokta eltalálni a legyet, maga is érdekelve volt a dologban, mert a tömérdek adósságért ő volt szerencsés jótállani. Az ügyvéd tehát óvakodott attól, hogy az ellenfelében akármilyen kárt is tegyen, a golyói pontosan egy méter távolságban süvítették el a milliomos feje fölött.

Ebből az esetből meg lehet állapítani a lovagiassági elvek végtelen züllését. A társadalom még mindig nyög a párbajkényszer nyomása alatt, nem mer nem párbajozni, tehát párbajozik. De kibuvó ravaszságokkal enyhíti az öldöklő-kényszer terhét: az egyik párbajban annyi bandázst raknak az ellenfelekre, hogy egy metszőkéssel keresgélő orvos is csak nagynehezen találja egy forintos nagyságu elevenen húst, amibe belemélyeszsze az acélt; a másik párbajban, amint az egyik fél pihegni kezd, az orvosok sietve állapítják meg a „kimerültségéből származó harcceptelenség“-et. A harmadik esetben olyan ferdén furt pisztolycsövekkel állítják szembe a feleket, hogy oldalt a leghallatlanabb veszedelemben forognak a fiakkere lovak. A negyedik esetben pedig már golyót sem tesznek a pisztolyokba, s a társadalomnak négy segéd kell, két orvos, jegyzőkönyv, meg két vagy négy pukkanás, hogy a becsületet gyógyultnak találja. Ezt mind megkapja, vért azonban, azt nem. Hovatovább odajutunk, hogy már csak gimnazisták veszik komolyan a párbajt, szegény kis gimnazisták, akik a Cid románcok erkölcsén nevelkedve, rozsdás fringiókkal állnak ki éjféli párbajra, mint azok a soproni kis diákok, akik közül az egyik életveszedelemben került, mert a vérét megmérgezte a rozsdás kard karcolása.

A lovagiasság tehát alaposan züllik, minden jel közeli kimulására mutat. Egyik jele a züllésnek az a sok lovagias ügy is, ami a magyar parlamentben burjánzott fel mostanában. A lovagias kényszer ezekben az ügyekben csak a kihívásig terjedt.

A parlament levegője mostanában izzóan forró, ebben a forró levegőben gyakran pattan ki bántó, gyanúsító és sértő megjegyzés. Ilyenkor elindul a parlament folyosóján két jól kivasalut ur, becsületet reparálni. A megjegyzést utnak bocsátó ur pedig kijelenti:

— Bocsánat, azzal a megjegyzéssel, hogy X. vagy Y. ur kanalat lopott, nem akartam sérteni.

És ezzel minden rendbe jön.

Az utolsó napok alatt egyszerre sok párbajról és lovagias ügyről kellett beszámolni. Az ilyesminek a divatja felülről terjed lefelé: néha hetekre, hónapokra szunnyad a társadalom lovagiassági örülete. A tyukszemre lépéseket egyszerű „pardon“-nal elintézik, a sértő megjegyzéseket a fülük mellett el engedik az emberek. Azután hogyha szenzációs afférek fölélesztik a lovagias öntudatot, egyszerre gombamódra elszaporodnak a „lovagias elintézés“-ek. Valahogy olyanformán megy ez, mint a kis városokban történik, ahol esztendőnkön keresztül nincs semmiféle affér. Azután odavetődik egy kóbor vívómester, aki a vágásokra kioktatja az embereket. Es erre affér affért, párbaj párbajt követ, nincs nyugvás és pihenés addig, amíg a reptében szerzett párbajtudománnyal keresztül-kasul nem kaszabolja egymást a város aranyifjusága.

Ezuttal az a baj, hogy a szenzációs afférek beérik a kölcsönös, vagy egyoldalú nyilatkozatokkal, künn az életben azonban az

emberek egészen komolyan követik a példát s gimnazista alapossággal elintézik egymást. Hogyha ez így tart, egyetlenegy óriási vivóteremmé lesz az ország!

Lincselés a biharmegyei közkórházban.

Agyon akartak verni egy tolvajnt.

Nagyváradról jelentik: A biharmegyei közkórház első emeletén van egy óriás betegterem. A falaknál körben véges-végig egymás mellett állanak a hófehér ágyak, fölöttük a falon a betegablak, amelyeken a beteg neve, bejövételének a napja és a bajának latin elnevezése állanak. Az ágyak között, bent a falnál, székeken a betegek ruhái.

Ez a terem a női osztály. Itt már nem a fekete csuklyás, kékszemű német apácák végzik a szolgálatot, hanem privát ápolónők, a kórház alkalmazottai. A nők között sok a kasszírő, akiknek élénkebb temperamentuma sokszor annyira magával ragadja az egész társaságot, hogy egymást érik a viharos jelenetek. Ilyenkor aztán az ápolónők és a hetesek tesznek igazságot.

Tegnap délelőtt megint nagy láрма és jajgatás verte föl a kórtermeket. Az ápolónők befutottak, de most hiába próbálkoztak meg azzal, hogy rendet teremtsenek, a hetesszolgák is hiába léptek közbe. Akkor volt a lázadás, hogy rendőri karhatalommal kellett a sok kiabáló, ütlegelő nő kezéből kivenni egy fiatal, barna leányt, akit véresre vertek.

— Agyonütjük a tolvajt!

A rendőrök féken tartották a toporzékoló, hevesvérű népet. Mikor végre teljesen lecsöndesültek, visszabújtak az ágyakba, a terem közepén cafatokká tépve hevert egy fehér tollas, óriási női kalap. A megmentett lány meg a sarokban pissegett.

Azonnal megtörténtek a kihallgatások. Kiderült, hogy a lány neve Prajnovits Debóra. Máramaroszigeti születésű tizenhétéves zsidó lány, aki a kórházi tartózkodását kitűnően jövedelmező üzletággá képezte ki. Este 9 órakor, amikor nincs ápolónő a nagyteremben, Debóra felfedező körutra szokott indulni. Sorrajárta a ruhákat, kutatózott, fürkészett. Arany-melltűk, karperecek és medaillonok vándoroltak így az éjszakai sötét alatt ismeretlen helyekre. Egyre-másra tűntek el az értéktárgyak, majd eltűnt egy sokszázkoronás értékű vastag női nyaklánc is. A vakmerő Debóra lekapcsolta az alvó lány nyakáról és elsikkasztotta valahová.

A lányok egyszer meglesték. Minden kiszült. Debóra óriás kalapjának a belésébe varrva megtalálták az eltűnt aranyékszerek legnagyobb részét, magát a nyakláncot is. Természetesen azonnal rongyokká szakgatták a kalapot, Debórát pedig megrohanták és ha ki nem mentik a kezök alól, agyonverik.

A kis máramaroszigeti zsidó lányt holnap toloncuton szállítják illetőségi helyére. Az ékszereket kiosztották a tulajdonosaiknak és szigorították az éjszakai őrködést. Mert ha egy Debóra elmegy is közülök, ki tudja, hány Debóra maradt a nagy kórteremben.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Az iparosház telke.

Tanácskozások a hely kijelölése fölött.

Az ipartestület és az ipartestülettel kapcsolatban álló intézmények elhelyezéseinek nagy és fontos kérdése foglalkoztatta ma a Debrecen város tanácsát. Tudvalevő, hogy az ipartestület iparház építését határozza el. Miután azonban az iparosságnak erre való telke nincsen s ilyet a maga erejéből szerezni nem is tud, arra kérte Debrecen város közönségét, hogy örök használatra engedje át a Csapó-utca 33., 35. számú telket és adja beleegyezését, hogy e telekre 300,000 korona kölcsönt vegyen föl építési célokra, s adjon másfél millió téglát.

A közgyűlés azonban, tekintettel arra, hogy ez igen értékes telkeket már más célra szemelték ki és tartják fenn, a telket s a téglát sem szavazta meg, hanem utasította a tanácsot, hogy az ipartestület előjáróságával együtt keressen más alkalmas telket.

A közgyűlési utasítással foglalkozott ma a tanács s annak érielmében megbizta Aczél Géza főmérnököt és Könyves Tóth Mihály dr. kultúratanácsnokot, hogy keressenek és ajánljanak alkalmas területet.

Már a tanács azonban figyelmébe ajánlotta a kiküldöttnek a következő három telket: a Péterfia utcai katonai fogház telkét, a Bethlen utcai városi telket, amelynek egy részén utcát fognak nyitni s végül a Szappanos-utcai telket.

A Péterfia-utcai telek azért volna alkalmas, mert az iparosház ilyen hely elhelyezését nyerne s a fogházat pedig úgy is a kibővítendő Pavilon laktanyába fogják elhelyezni.

A Bethlen-utcai építkezés mellett az az előnye volna a városnak, hogy az iparosházat már az új utcavonalba építenék, így az utcanyitást megkönnyítenék s éppen azért mert ott utca nyílnék meg, a különben igen nagy területet nem kellene egészben átadni az ipartestületnek.

Az ügyet a tanács sürgősnek jelentette ki, mert most is a város ad az ipartestületnek helységet és pedig oly olcsó áron, amelynél a Simonffy-utcai helyiségekért háromszor többet kapna más bérlőtől.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken Lili operette Komlóssy Emma felléptével. Szombaton Nebántsvirág operett Komlóssy Emma felléptével. Vasárnap este Sárga liliom vigjáték újdonság először.

Varázskeringő.

(Komlóssy Emma fellépte.)

A debreceni színházlátogató közönség kedvence: Komlóssy Emma vendég szerepelt tegnap este színházunkban. Erre az alkalomra, mint ezt nem volt nehéz megjósolni, zsufozásig megtelt a nézőtér s az esti pénztárnyitásban már pótzsekeket sem lehetett kapni.

A Varázskeringő c. Strausz operett Franci szerepében lépett fel s játékművészetének finomságaival, pajkos ötletességeivel, tisztán csengő szép hangjával viharos tetszésnyilvánításokat váltott ki a fellekesült közönségből. Mindenik énekszámát megkellett ismételnie a csókos duettet számtalanszor.

Nagyon jó volt még Dásy Alfréd, akinek jóízű mókái nem is maradtak hatástalanok.

Általában véve az előadás a szezon legjobb operett előadásai közé tartozott. Bárdos Irma Heléna hercegnőt játszotta és énekelte nagyon jól, tetszés mellett. Szép toaletti fel-tűnést keltettek. Borbély Sándor diskkrét komikummal, választékos izléssel játszotta az uralkodót s Rónai Hermin, Torma Zsiga is hozzájárultak az előadás sikeréhez.

* **Sárga liliom.** Biró Lajos nagyhatású drámája, melyet a szerző „vidéki történet”-nek keresztelt el, vasárnap este kerül bemutatásra következő kiosztásán. Sándor főherceg — Kardos, Judit — Vajda Ilonka, Dr Peredi — Thury, Thurzó — Zilahi, Katolnai — Pataki, Primadonna — Rónai Hermin, Emerencia — Császár Kamilla, Pifkovics — Ligeti, Bokor — Borbély, Rár János — Kemény, Főispán — Deésy, Náci — Nádor, Basariczi — Torma, Dr Asztalos — Kelemen. — **Komlóssy Emma vendégjátéka.** Ma este másodszor lép fel Komlóssy, Hervé örökbecsű operettjében Lili címszerepében, mely a művész kitűnő szerepe. Holnap a Nebántsvirág címszerepében látjuk Komlóssyt. Kinek Denise de fiarignije — sokszor méltatott híres alakításai közé tartozik. — **Varázskeringő délután (Komlóssy E. fellépte.)** Zilahi igazgató, hogy a délutáni közönségnek kedveskedjen, vasárnap délutánra kitűzte a Varázskeringőt a főszerepben Komlóssy Emmával. Ez előadás csakugy mint az eddigi délutáni előadások mérsékelt helyárok mellett tartatik meg.

Csütörtöki felolvasó est.

Hangverseny és felolvasás.

A sok zajos mulatság közepette szinte vágyódott már az ember ezek után a kedves felolvasó esték után. Ott minden egészen más, sokkal bensőbb, intímabb, mondhatni családias jellegűek. És hogy ez az érzés, ez a vágyódás általános volt, azt eléggé bizonyítja az a szép számú közönség, mely a szép és izléses program meghallgatására egybegyűlekezett.

Az estét Békési Anna urleány nyitotta meg gyönyörű zongorajátékával, Dvorák: Humoreske c. darabját adta elő fejlett technikával, művészi, megértő lélekkel s csak természetesen, hogy előadása után sokáig hangzott a taps.

Majd Morvay Ferenc, kegyesrendi főgimnáziumi tanár tartotta meg szabad előadását a drótnélküli telegrafálásról. A nagy készletű, széleskörű tudással rendelkező tanár alaposan, de azért könnyen megérthető módon tárgyalta ezt az eléggé nehéz kérdést. Ismertette a telegráf és telefon történetét azután ügyesen áttért Marconi és Braun Ferdinand genialis találásaira, azaz a drótnélküli telegrafra. Hogy ez hogyan, miképpen történik, kísérletekkel mutatta be, miközben úgy az egyes készülékeket, mint az ott végbemenő folyamatot töviről-hegyire megmagyarázta. Befejezésül a drótnélküli telegráf gyakorlati alkalmazásáról beszélt. Az érdekes és vonzó előadást a hallgatóság mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérte és meleg tapsokkal adott kifejezést tetszésének.

Utána Rosenfeld Miksa gyönyörködött ett bennünket remek énekével. Schubert „A vándor” és Ábrányi „Mikor megyek az oltárhoz” c. dalát énekelte el. Gyönyörű, iskolázott hangja, érzelemteljes előadása nagy hatást ért el. Hosszantartó taps volt a jutalma. Zongorán Békési Anna kísérte könnyedén, alkalmazkodva mindig az énekhez, szóval tökéletesen.

Alpár Irén, ki azelőtt a budapesti Víg-színháznak volt a tagja, de kinek elgyöngült szemei miatt a színpadtól meg kellett válnia, lépett föl ezután, hogy bemutassa művészetét néhány szép költeménynek igazán megrázó

előadásával. Heine „Kevlári bucsu“ és Kozma Andor „Béka“ c. versét szavalta el. Előadása minden tekintetben tökéletes, semmi kívánni valót sem hagy hátra, az érzelmeket a maguk teljességében juttatja kifejezésre. Szűnni nem akaró tapsvihar hangzott föl, mikor szavalatát befejezte, mire a kiváló művész ráadásul hasonló tökéletességgel elszavalta még a „Levélváltást“.

Hoffman Pál gondolkán játszotta el Schubert „Te vagy a nyugalom“ és Gabriel Maria „La Cinquantaine“ c. darabját Fűredi Ernő zongorakísérelle mellett. Hoffmann játéka valóban művészi magaslatu, hangszerét teljes biztonsággal kezeli s a zenedarabok szépségét gyönyörűen tudja érvényre juttatni. Remek játékhöz ügyesen simul hozzá a finom, szintén művészi tökéletességre valló zongorajáték. Szép összejátékuk meleg tapsokat váltott ki a hallgatók köréből.

Szatay Ferenc újságíró tartott ezután humoros felolvasást az estélyrendezés bajairól.

Az estét Veres Tóni fejezte be a „Mesze a nagyerdő“ és „Volt, nincs“ nóták gyönyörű, magával ragadó előadásával. Szinte sirt a kezében a hegedű. Elhallgattuk volna akár meddig. A hallgatóság ezután a Rákóczi-induló hangjai mellett oszlott szét.

A Duna-Tisza csatorna

Előadás a kamarai titkárok értekezletén.

Az alföldi és tiszai vármegyék fontos kérdései tárgyalta ma a kamarai titkárok értekezletén. A nagyérdemű ügyet Szávay Gyula debreceni kereskedelmi- és iparkamara titkára ősmertette.

Rámutatott arra, hogy már a legégitbb időben is a tényleges földrajzi fekvésnek is legmegfelelőbb Budapest—Szolnoki vonalban tervezték a csatornát. Kimerítően fejtegeti ezen megoldásnak országos érdekét szemben a most már megvalósításhoz közel álló Budapest—Csongrádi csatorna tervvel.

Szolnok gócpontja az egész déli, keleti és északkeleti Magyarország összes vasutvonalainak, már is rendkívül élénk ipari- és kereskedelmi élettel bíró város, amely a csatorna létesítése következtében hivatva van arra, hogy a magyar Mannheim váljék belőle.

A keleti országnak valósággal gazdasági életkérdése az, hogy a Duna—Tisza csatorna Budapest—Szolnok végpontokkal létesüljék.

A csatornák létjogosultságát a viziutakon elérhető rendkívül olcsó díjtételek adják meg. Ez olcsó díjtételeket csakis a laisu szállítást elbíró tömegcikkvek vehetik igénybe, ezekből pedig a keleti ország fél, melynek létevérdéke a szolnoki torkolat, sokkal többet termel, mint a csongrádi torkolatot kívánó érdekerület.

Ezután Szávay titkár pontos grafikai táblázatokkal igazolja a szolnoki csatorna rövidebb és olcsóbb voltát, kezelésének kisebb költségeit és azokat a rendkívüli közgazdasági előnyöket, melyek a Duna—Tisza csatornának Szolnokra torkolásával bekövetkeznek. Kamaráknak az országos közérdekből kötelességük, hogy most a tizenkettedik órában ezen igazságos ügyért teljes erejükkel és tudásukkal harcra szálljanak.

Az ezután következett vitában résztvevők: Benkő Jásznagykunszolnok vármegye alispánja, ki első sorban köszönetet mondott a debreceni kamarának a szolnoki csatorna torkolat érdekében kifejtett országos közérdeki munkájáért.

Fel kell rázni az ország közvéleményét,

mert a megoldás évszázadokra fogja irányítani a forgalom lebonyolítását. Kludik Gyula szolnoki polgármester hálás köszönetet mond a kamarának, kimerítően ismerteti az egész csatorna kérdést, rámutat hogy a csongrádi torkolat érdekében a legkiterjedtebb akció megindítása.

Felszólaltak ezenkívül Vágó József Budapest, Sugár Igné Miskolc, Perjéssy László Szeged, Varjassy Lajos Arad, Sarkadi Lajos Nagyvárad, Zsmazunka Elnő nagyvárad vasutigazgató, Szávay Gyula és Szent-Királyi Tivadar zárszavai után az értekezlet abban állapodott meg, hogy a szolnoki csatorna építtessék ki, első sorban azonban a felső Tisza mellékfolyói tételesenek hajózhatóvá.

UJDONSÁGOK

— **A Csokonai kör illekegyenértéke.** A Csokonai kör évek hosszú során fizetett a kincstárnak évi 31 korona 34 fillér illekegyenértéket. A kör vezetői hiába kifogásolták ezt a kivonást, az állami adóhivatal csak behajtotta ezt az összeget. Mikor dr. Kőrösi Kálmán lett a kör ügyésze, az elnökség megbízásából panaszt tett az illekegyenérték ellen, amely panasz fölment a m. kir. közigazgatási bírósághoz, ahol kedvező elintézkést nyert. A közigazgatási bíróság ugyanis kimondotta, hogy a Csokonai kör mint irodalmat, tudományt és művészetet pártoló, Csokonai-kultusz ápoló társaság azon oktatási, jótékonyági és kegyeleti egyletek közé sorozandó, amelyek illekegyenérték alól mentesek. Sőt tovább is ment a közigazgatási bíróság, mert azt is elrendelte, hogy a befizetett illekegyenérték több évről utaltassák vissza.

— **Zálogházak ügyei.** Debrecen város tanácsa a zálogháztulajdonosok kérésére a főkapitány pártoló véleményére föliratot intézett a kereskedelemügyi miniszter ama rendelkezés megváltoztatása érdekében, hogy a kézi zálogházak után csak annyi időre szabad kamatot szedni, ameddig a zálogtárgy zálogban volt. Ez különösen a kisebb értékű tárgyaknál tekintve a kezeléssel járó költségeket, a zálogházaknak kárt okoz és ezek az ilyen üzletekre ráfizetnek. Ugyancsak a tegnapi ülésből irt föl a tanács a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy pártolja a Debreceni Bank részvénytársaság ama kérését, amelyben kézi zálogüzlet engedélyezését kérték.

— **A Petőfi Arany szobor.** A városi tanács a Csokonai-kör megkeresésére a Petőfi-Arany szobor bizottságba Magoss György dr. főügyészt, Körner Adolf főjegyzőt, Aczél Géza főmérnököt és Tóth Mihály dr. tanácsnokot küldte ki.

— **A rendőrség felszerelése.** A tanács tegnap 500 koronát utalványozott ki a főkapitánynak, hogy a rendőrségnek oktatási helyiségét és az irodákat felszerelje, mert eddig olyan állapotok voltak, hogy a rendőrségtisztviselők kölcsönként konyhaasztalokon irtak és volt olyan tisztviselő, akinek asztal sem jutott.

— **Öngyilkos gazda.** Döbrösi István 77 éves Homokkert-utca 7. szám alatti lakos gazdaember, tegnap délután öt órakor revolvérrel föbe lötte magát. A mentők haldokolva vitték a kórházba. Tetlének oka állítólag az, hogy egy telekvételen összeveszett a feleségével.

— **A kereskedők és iparosok hitelszövetkezte.** Debrecen, Csapó-utca 1. sz. Könnyen visszafizethető törlesztéses kölcsönökkel nyújt. 1 betét 50 fillér. Minden betétre 120 K kölcsön kapható. Ház és föld vételénél, valamint építkezéskor kölcsönök sürgősen intézettek el.

— **A mi bálunk.** A szezon egyik legfényesebb és legjobb sikerű bálját rendezte e hó 18-án a debreceni függetlenségi és 48-as párt, amely a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó a debreceni függetlenségi és 48-as párt által 1911. február 18-án, szombaton, az „Arany Bika“ szálló dísztermében Rácz Károly és fia zenekarának közreműködésével rendezendő zártkörű táncvigalomra. Kezdele este 8 órakor. Beléptidij személyenként két korona. Felülfizetéseket hirtelileg nyugtázunk. Józsi ételekről és italokról gondoskodunk. Jegyek előre válthatók a Függetlenségi kör helyiségében és a táncvigalom napján este a pénztárnál. A rendezőség élén állanak: Somogyi Pál, elnök. Harangi Sándor, tiszteletbeli alelnök. Dr. Bacsó Dezső, titkár, Dr. Fejér Ferenc, ügyész, Kertész Mihály, dr. Tüdős János, dr. Kocsár Gábor alelnökök. Rendezőbizottsági elnökök: Csanak János, Török Bálint. Jegyzők: dr. Juhász Nagy Sándor, dr. Tervey Tamás, dr. Olchváry László, dr. Csath Sándor. Tassy Miklós, ellenőr. Kertész István, pénztáros: Szendi Imre, ellenőr. Bálrendezők: Salánki Mihály, Sarkadi Ferenc, Ke. és Imre, Radákovich Géza, dr. Szikszói Szabó László, Lezter József. A rendezőség 100 tagból áll. Akik meghívóra várnak, de nem kapták azt meg, azokat a rendezőség föl hívja, hogy a párttitkárságához József királyi herceg-utca 8. szám alá küldjék felszólalásukat.

— **Megszökött a városi iktató.** A nagyszalontai városházán pár év óta Tömö Gyula volt az iktató. Tegnapig szorgalmasan körmölgött a hivatalában, de most már nincs sehol. Az egész várost tüvé tették érte, nem találták a nyomát. Az iktató eltűnése gyanút keltett s az előjáróság vizsgálatot tartott, melynek meglepő eredménye volt. Nagyszalontán az a szokás, hogy a kihágási büntetéspénzek, cselédhűberek s más közigazgatási uton beszédendő összegek behajtásával az esküdteket bizták meg. Az a rend, hogy a beszédett pénzeket betérjesztik a főszolgabíróshoz vagy az előjáróshoz. Az esküdtek munkája elég fáradtságos s hogy a kényelmüket ne zavarják, a kötelességüket áthárították az iktatóra. Jóravaló, derék embernek ismerték, szívesen vállalkozott mindenre, még maga is biztatta esküdteiket:

— Ugyan soha gondoljanak az exekúcióval. Behajtom én azokat a pénzeket jobban mint a végrehajtó.

Az esküdtek biztak benne, hogyne biztak volna. Tömö Gyula pedig apránként több ezer koronát hajtott be az ügyes-bajos emberektől és a pénzt nem szolgáltatotta be az illetékes hatósághoz. Nem is gondolta róla senki, hogy a más pénzt megkivánja. Annál nagyobb volt a megdöbbenés, amikor ma a vizsgálat megállapította, hogy az iktató a rabizott pénzeket elköltötte. A vizsgálatot megindították s elrendelték Tömö Gyula országszerte való körözését, az esküdteket pedig felelőssé teszik az iktató kezén elkallódott pénzért.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképes műterem.

— **Demmer Józsefnek** mai számunkban megjelent hírdetésére olvasóink figyelmét felhívjuk.

— **Táncrendek,** bórdiszművek, kereskedelmi és pénzügyi könyvek. Könyvkötés. Papírból előállítható mindennemű készítmények legjobb kivitelben készülnek Dávidházy Kálmán könyvkötészetében, Fűvészkert-utca 9. szám.

A morál és az irodalom.

(Ébred után két ur a Hungáriában. Csönd. Az egyik cigarettázik és elmélázva néz ki a nagy tükörrablakon a piacra, a másik pedig egy pikkoló kapucinert kavargat és egy napilapot olvas, miközben annyira elmerül az olvasmányba, hogy a kanalat tévedésből néha a füléhez viszi.)

Az egyik (izgatottan): Olvasta?

A másik (egykedvűen): Mit?

Az egyik: Az akadémiát... Nem adta ki a Vojnic-díjat.

A másik: nem adta ki? Jól tette... Elvégre ha kiadta volna is, nem én kaptam volna.

Az egyik: De nemcsak, hogy nem adta ki, hanem még ráadásul le is szóta az egész modern magyar drámairodalmat, pedig...

A másik: Igaza van. Jól tette.

Az egyik: De kérem, mikor most hódítja meg a művelt nyugatot a moder magyar dráma, amikor sorra adják a legújabb magyar darabokat a legelőkelőbb külföldi színpadokon és pedig a legnagyobb sikerrel, idehaza pedig zsufolt házakban szorong és lelkesezik a közönség, az akadémia azt meri állítani...

A másik: ... hogy léha, hogy erkölcs-telen és perverz.

Az egyik: Igen, hogy perverz és hogy egyik darabnak sincs abszolút irodalmi értéke, mert perverz szerelemről van bennük szó.

A másik: És ez igaz... Ez vicces dolog, de ez így van.

Az egyik: De kérem, mi perverzítés van abban, kérem, ha egy férj próbára teszi a feleségét, mert őrtünten szereti, egy fiatal herceg pedig beleszeretett egy tisztességes polgárleányba, a polgárleány megszereti a fiatal herceget és...

A másik: ... És ha az ember beül a színházba, hát pirulni kénytelen azért, ami a színpadon történik. Egy férj, aki kételkedni merészel a felesége hűségében és hogy kipróbálja, katonának öltözik, udvarol a tulajdon feleségének, hogy ne mondjam: szeretője lesz a saját hitvesének és az asszony, aki mellékesen még színésznő is, még meg is csókolja az urát, illetőleg a szeretőjét a nyílt színen és aztán letagad mindent, hazudik stb. ...

Az egyik: De kérem...

A másik: Semmi de... Hát megnézheti kérem ezt egy tisztességes asszony megbouránkozás nélkül? Hát tiszta, fehér leányoknak való darab ez? Ahol hazudik egy asszony a férjének és még nem is szűgyelli magát...

Az egyik: De mikor nem hazudik egy ősz...

A másik: Semmi de... Kérem, ne vágjon közbe. Ennek a közönségnek meg van, mondok, mételeyezve az izlése.

Az egyik: De hisz külföldön is tetszett. A másik: Semmi... Az is meg van mételeyezve. Hiányzik a közönségben tisztelt barátom, a finomabb, tisztultabb izlés, a magasabb s nemesebb erkölcsi fölfogás... Hisz ismeretes a dráma óriási nevelő hatása. Azért az erkölcsi fölfogás a fő... És az akadémia elvégre is nem díjazhat meg egy olyan munkát, amelyben a perverz szerelem...

Az egyik: De kérem...

A másik: Semmi de... De most már nem folytathatom az érdekes eszmecsérét, mert sielnem kell...

Az egyik: Hová kérem ilyen korán? A másik: Sielnem kell barátom, sielnem... (megnézi a zsebóráját, majd jelentősen hunyorít a szemével)... mert vicces dolog az... Egy barátom elutazott és a felesége nagyon csinos, fess, kis asszonyka.

Teringettét, nagyon csinos. (Csettint a nyelvvel.) És ez a vicces dolog, mert ez a szép asszony most várja a látogatásomat.

(Nagyot nevet, barátságosan hátbaüti a másik kávéházi vendéget. A pincér hajlongások között felsegíti a kabátját, aztán sietve eltávozik. „A másik” elgondolkozva néz utána és szomorúan így szól magában:

— Igaza van: az erkölcsi fölfogás a fő...

(És tovább néz ki az ablaktáblán a köntre.) —lyai.

TÁVIRATOK.

Pusztító tüzvész.

Bukarest, február 16. Galacban tegnap négy helyen tűz ütött ki és a nagy viharban a lángok egész utcasarokra átsáptak. 18 fős hidegben kinszenvedés volt a tűzoltók munkája. Öt ember bennégett az elhamvadt házakban.

Pestissel megfertőzött európaiak.

London, február 16. Manduria kínai lakossága között titkos szervezetek alakultak az európaiak kipusztítására. Pestisben elhullt kínaiak holttestét messze elhurcolják olyan községekbe, amelyekben még nyoma sem volt a veszedelemnek és a hullákat európaiak házaiba viszik. A holttesteket a pestisbarakkokból lopkodják el. A járványkórházakban az európai orvosokat és ápolókat a kínaiak bemocskolják pestis betegek váladékával, véres köpetével.

Ez a magyarázata annak, hogy az európai orvosok minden elővigyázatosságuk ellenére tömegesen esnek pestisbe.

Hulancsanban megtörtént a következő rémes dolog. A munkátlan, inséges csöcselék, mert szünetel minden ipari üzem, fellázadt és a hatóságoktól kért segítséget. A kínai kormányzó katonaságot rendelt ki a zavargók ellen, akik eltorlaszolták magukat és a kínai katonákra pestises holttestek levágott végtagjait, kiszedett beleit dobálták. Négy napig tartott ez az ostrom és a kínai katonák közt temérdek ember megkapta a pestist.

Százötven ember siralma.

Nagyvárad, február 16. Belényesüljak községéből százötven ember keserves instanciát menesztett az alispáni hivatalhoz. A nevüket is alig tudják leírni, nem ismernek semmi rafinériát, megdöbbentően őszinte panaszokadás sir a levelükből. Hogy kivájják már a földet is a lábuk alól. Elmondják a belényesüljaki szegény gazdaemberek, hogy az ő tudtok nélkül, az akaratuk ellenére a község kavicsbányáját már kiadta egy társaságnak az előjáróság. Évek óta szenvedik, hogy a gazdag bányát potom áron bányászák s ők a közterhek alatt roskadoznak. Most meg újabb baj fenyegeti őket. Nagy mézskörétegek hevernek a lakosság legelője alatt. Most az előjáróság ezt a mézsköréteget is ki akarja adni egy vállalkozó társaságnak, mely bányát nyit a kisemberek legelője alatt. Ez végpusztulással fenyegeti őket, mert ha bányát vájnak a legelő alá, nem lehet a legelőre bocsátani állatokat. Különben is jogtalan dolog, hogy valakinek a földje alatt mások garázdálkodjanak. A 150 belényesüljaki ember sürgős vizsgálatot kér, hogy a végpusztulástól megmenekedjenek. Az alispáni hivatal bizonyosan gondoskodni fog arról, hogy megnyugtassa a kétségbeesett embereket, akiknek nem csoda, ha keservesen teher az élet, mikor most még a lábuk alól is kivájják a földet.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, február 16.

Az árak 50 kilogrammonként

buza apr.	11'80—11'75.
buza máj. !.	11'56—11'51.
buza okt.	11'25—11'09.
rozsa apr.	8'34—8'29.
rozsa okt.	8'22—8'17.
zab apr.	8'68—8'69.
tengeri máj. 1911.	5'83—5'81.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 674'75 Magyar hitel 866—. Négy százalékos Magyar koronajáradék 91.80.

Az új földtehermentesítés. Bernát Istvának a Magyar Társadalomtudományi Társaságban az új földtehermentesítésről tartott előadása nyomtatásban is megjelent. A füzet utal arra, hogy a haladó év fejleményei az évről-évre fokozódó eladósodás veszedelmével fenyegeti a 48-as idők legféltettebb vívmányát, a földbirtok szabadságát. A pénznek hatalma a földbirtokkal szemben nem új keletű, nyomait megtaláljuk a hellénekéknél, s ellene már Mózes is kénytelen volt valóságos agrárpolitikát követni. Róma bukásának egyik főoka a plutokrácia megerősödése, szivtelen önzése volt. Váolja az eladósodást az egyes európai államokban, s az ellene tett intézkedéseket. A magyar földet évi 30—40 millió oly kamatterher nyomja, melyet meglehetne szüntetni, ha a terhes függő adósságokat föl nem mondható törlesztéses kölcsönökké változtatnák át. Ez egyetlen tény mutatja, mily nagy érdekek forognak itt szóban, s mily nagy követelmények egészséges közgazdasági fejlődésünkre az új földtehermentesítés. A fölébredt és folyton erősülő agrár irány, fejezi be előadását, egészséges reakció a pénz uralma ellen, harc az emberiség legnemesebb érdekeiért. Ebben a harcban résztvenni még akkor is dicsőség, ha a győzelem hírért csak a következő nemzedékek fogják élvezni.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

— És mikép rontanám meg őket? — kérde Kupecz, megkapva a kóbor huszár beszéde által.

— Hogy, mikép-e? Hja, Mihály gazda, látja ez a földolog. Mikor még szeleverdi fiatal legény voltam, azt gondoltam, elég, ha a magam igazságában bizva, ellenségeimet megvetem.

De nem úgy van!

Az ellenség mindig ellenség marad, és ha mi őt meg nem rontjuk, bizonyos, hogy ő bennünket ront meg, — viszonzá Puczér.

— Igen, de mikép? — kérde Kupecz türelmetlenül.

— Mikép?

Látja Mihály gazda, ez épen a fő, hogy mikép.

— Sokat gondolkodtam én azon; de csak ekkor jöttem reá az igazi módjára, mikor már semmi hasznát nem vehetem.

Hiába megyünk egyenesen neki az ellenségnek:

Azzal bizony sohasem jutunk célhoz.

Az egyenes út jó út, de nem arra, hogy ellenségünktől szabaduljunk.

Mert látja Mihály gazda, mit ér, ha mi az egyenes uton haladunk, mikor ellenségünk a görbe utat választotta?

Folytatjuk

Felelős szerkesztő: PÖSCH DEZSÓ

Alapított 1901-ben.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája, Papirkereskedése
fényképészeti szaküzlete

DEBRECZEN, Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Telefon
330.

Elvállal és készít :

napi és hetilapokat, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, röpcédulákat és falragaszokat; üzleti könyveket, számlákat, cégnyomású levélpapír- és borítékokat, körleveleket, táblázato at, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és báli meghívókat, naptárakat, egyesületi és ügyvédi nyomtatványokat, táncrendeket, névjegyeket, vignettákat stb. stb. nyomtatványokat izléses kivitelben, pontos időre és **a legjutányosabb árszámítás mellett.**

DEBRECZEN és ESTI HIRLAP

politikai napilapok kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árszámítás mellett
 Telefon 330. vétetnek fel. Telefon 330.

Raktáron tart :

Hazai gyártmányu irodai papirokat, iskolai füzeteket, körzőket, vonalzókat, rajztömböket, rajzpapirokat; fekete-, anthracen-, másoló- és szines tintákat, fekete és különféle színü írónokat; töltőtollakat; tollszárazakat, tollhegyeket, closettpapirokat, papirlemezeket, iskolai táskákat, festőmintákat, emlékkönyveket, képes- és mesekönyveket, fénykép- és levelezőlap-albumokat, gomb- és tubus festékeket; helybeli látképes- és genre Levelező-lapokat.

Legujabb divatu

Levélpapirok

10/10, 15/15, 25/25, 50/50-es csomagolásban és dobozokban **bámulatos olcsó árakban.**

Üzleti könyvek, számla-tartók, másoló-könyvek

Elismert legolcsóbb beszerzési forrás!

Fényképező gépek,

fényérzékeny papirok és lemezek, előhívók, aranyfürdők

és egyéb fényképészeti szerek és cikkek.

 Amateur-kartonok

nagy választékban.

Apró hirdetések.

Téli költött keztyűk a legfinomabb kivitelben, előre haladt idény miatt, mélyen leszállított ártan szerzhető be Nagy Andrásnál kis-templom mellett.

28 KRAJCARERT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

VESZÉLYMENTES önberetválkozó készülékek, ollók, zsebkések, pénz, szivar és cigaret-tárczák, ridikülök, nyakkendők, zsebkendők leszállított áron szerzhetőek Márton Gyula rövidáru üzletében Piacz-u. 9. 3

Postakosár fajalma franko 2-50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Kiadó lakások (árnyas udvarral, parkkal), **üzlethelyiségek** raktárakkal, istálló, birtok (villateltet eladok). Csapó-u. 19.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

„**Előnyös kelengye**“ és új bevásárlási rendszer című könyvecskéket, saját érdekében kérje, Kardos László üzletében, Kossuth-utca 9. sz.

GYERMEKTELEN házaspár keres száraz és tiszta 2 szobás lakást hozzátartozókkal együtt, lehetőleg a Piacz közelében. Bővebbet a kiadóba.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2-40, mézédesszilvalekvárnak 1—, papírhéjú dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Ta(Hever sm.)

Fővárosi elsőrendű

férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

Egy nagyobb iparvállalat

1911. május 1-ére, a főtéren, vagy a főtérhez közel,

megfelelő helyiséget

keres. — A helyiség álljon földszinti 2 nagy szobából (6×6m.) esetleg megfelelő nagyságu, világos raktárhelyiségből, és 3 kisebb szobából. Esetleg kisebb ház összes helyiségeit bére veszi.

Cim a kiadóhivatalban.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Piac-utca 12 sz. (Stenczinger-ház.) Telefon 330.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőlkötésében **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsábjában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

Kapható városunkban a következő cégeknek: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerésznél.

1-20, 2— és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

Hirdetés.

A kereskedelemügyi magy. kir. miniszter által 79,049—1908. sz. alatt kiadott tervpályázati-szabályzat V. 29. alapján közhírré teszem, hogy a debreczeni református egyház által építendő bérház tervpályázati ügyében a bíráló bizottság f. február hónap 10-én Budapesten tartott utolsó ülésében a következőképen döntött:

1. Az első díjat, 3500 koronát, a 15. sz. (jeligéje: rajzolt távlati kép) pályaműnek (szerzői: Bálint és Jámbor építészek Budapest VIII., Sándor-tér 3.)
2. A második díjat, 1600 koronát a 9. sz. (jeligéje: Kálvin udvar) pályaműnek (szerzői: Frecska és Vojtká építészek Budapest VIII. Vas-u. 19.) és
3. A harmadik díjat, 900 koronát, a 14. sz. (jeligéjét csak utcái szoba) pályaműnek (szerzője: Schoditsch Lajos építész-tanár, Budapest VII. Tökölly-u. 38.) ítélte oda.

4. Megvételre ajánlja a bir. bizottság: a 37. sz. „Chauvin” jeligéjű, továbbá a 19. sz. „Nincs udvari lakás” jeligéjű s végre a 21. sz. „Curator” jeligéjű pályaműveket.

5. Dicsérettel óhajtja kitüntetni a bir. bizottság a 8. sz. (jeligéje: „Egy-séges” továbbá a 25. sz. (jeligéje: „Méliusza”) és végre a 12. sz. (jeligéje: „Rajzolt kakas”) alternatívája B. jelű pályaműveket.

(A megvételre-ajánlás és a dicsérettel leendő kitüntetése dolgában a fentebb idéztem miniszteri szabályzat V. 28. rendelkezései szerint, az építési bizottság javaslata nyomán nemsokára a presbitérium fog dönteni.)

Jelentem végre, hogy a bírálati jegyzőkönyv **folyó február hó 22-től** kezdve kapható lesz református egyházi hivatalunkban (II. Egyháztér 19.) ugyanitt vehetők át a nem díjazott és nem méltányolt pályaművek is f. évi márczius 10-től kezdve (a bírálati jegyzőkönyv másolatának egy-egy példányával) természetesen kellő igazolás mellett.

A többször jelzett miniszteri szabályzat (6-ik lap első bekezdés) azt is megállapítja, hogy azokért a tervekért, melyeknek visszavétele iránt az illető szerző folyó évi ápril 10-ig nem intézkedik, debreczeni református egyházunk többé felelőséggel nem tartozik.

Debreczen, 1911. február 15.

Dicsőfi József,
a bíráló bizottság elnöke.

Linis 1900, aranyérem, legnagyobb kitüntetés

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Képviselete:
Boros Arthur éh. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járberetes és helyhez kötött teiltett és szabadalmazott
túlhevített gózzal
működő lokomoblok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggyorsabb, legkényelmesebb és legmegbízhatóbb közlekedője.

Összesen 700 000 lóerőig